

**Markéta Janošíková:
Gender na pískovišti**

Kouzlem nechtěného se slabina práce vyjevuje již v první větě: „Při výběru bylo mým výchozím kritériem téma gender.“ Aniž by se čtenář dozvěděl, co autorka vybírala, následuje na dvaceti osmi stránkách referátové shrnutí problematiky genderu, na zbylých stránkách pak na datech z pískoviště potvrzované teze z klasických teoretických textů týkajících se genderových stereotypů.

Domnívám se, že nastavení práce jako šíření osvěty o problematice genderu a jeho potvrzení studií z pískoviště je chybné. Bohužel tak práce vyznívá.

Vlastní pozorování genderové socializace při dětských hrách na pískovišti přitom považuji za zajímavé téma a pěkný výzkum. Autorka ale měla v první řadě nahlédnout a argumentovat jeho přínos pro dané téma a pak jej rozmyslet a provést tak, aby nebyl jen ilustrací známých tezí. Z vlastní zkušenosti si dovoluji tvrdit, že pískoviště a dětské hry nabízejí materiál daleko plastičtější.

Teoretická část je rozsáhlá v relaci k celku bakalářské práce, ale jako vlastní teoretické ukotvení svoji funkci neplní. Když to vyostřím, tak bych se jako čtenář divil, jak se s výzkumem na pískovišti v Českých Budějovicích mají studie hemafrodických jedinců a transsexuálních mužů, k čemu jsou příklady z Bali a od Mbuti? Necítím se oprávněný posoudit, zda klasické studie nevyužívají některá data svévolně, ale základní kritické zhodnocení měla provést autorka. Minimálně představení biologických teorií genderu je z hlediska evolučně biologické myšlení velmi povrchní. Zásadní však je, že teoretická část měla být napsaná s ohledem na prováděný výzkum, měla být oporou pro jeho správné nastavení a dobrý sběr a analýzu dat: tak jak tomu je v případě kapitoly socializace ve skupinách vrstevníků. Pokus o přehled dějiny oboru však odkazuje k příliš vzdáleným úběžníkům.

Vlastnímu výzkumu chybí přesvědčivé zdůvodnění, z jakých důvodů autorka zvolila pískoviště, proč pískoviště v dané lokalitě – tedy logika výběru vzorku. Místo cíleně vybrané lokality, která by zaměřila výzkum k vybrané skupině, udává autorka jedinou charakteristiku, že se jedná o střední třídu?? V datech pak nenalézá žádné rozdíly v přístupu jednotlivých rodičů, nerozlišuje mezi jednotlivými dětmi. Zkoumá-li autorka fenomén vznikající výchovou, kulturně – je zarážející, že se při výběru vzorku nesnaží zaměřit na odlišnosti (např. odlišné vzdělání, socioekonomické rozdíly, na cizince).

Z práce není zřejmé, jaká pozorování autorka udělala, na co se soustředila, jak data zapsala a čím se řídila při vlastní analýze. Prezentace výsledků je strukturována podle teoretických studií, zápisy z terénního deníku jsou vždy dány do souvztažnosti s tím, co říkali „klasici“, jednotlivá pozorování jsou potvrzeny citacemi z klasické literatury. Čtenář nakonec shledá, že vše má oporu ve starších studiích. Proč ale byl potom vlastní výzkum prováděn?

Nabízí se otázka, zda autorka plastičtější obraz neviděla, nemohla vidět nebo nechtěla?

I formální náležitosti práce nejsou v pořádku. V textu jsou překlepy, kulhá stylistika. Označení rodičů za „doprovody“ je jazykově krkolomné, navíc právě rozlišení, zda se jedná o rodiče a kterého rodiče, kdy babičku nebo někoho na hlídání, považují z hlediska sebraných dat za významné.

Práci navrhuji k obhajobě. Vzhledem k nastíněným teoretickým, metodologickým i stylistickým chybám však navrhuji známku **dobře**.

V Řevnicích dne 19. září 2016

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.